

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om »Forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af Det Finansielle System til Hvidvaskning af Penge, herunder Finansiering af Terrorisme«

KOM(2004) 448 endelig

(2005/C 267/05)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 21. oktober 2004 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til EØSU's Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som udpegede **John Simpson** til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 15. april 2005.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 417. plenarforsamling af 11. og 12. maj 2005, mødet den 11. maj, følgende udtalelse med 107 stemmer for og 1 hverken for eller imod:

1. Sammenfatning

1.1 Dette forslag til direktiv er det tredje i forbindelse med forebyggelse af hvidvaskning af penge, idet et første direktiv blev vedtaget i 1991 (91/308/EØF) og et andet i 2001 (2001/97/EF).

1.2 Hovedformålet med dette direktiv er: 1) at medtage en specifik reference til finansiering af terrorisme, selv om medlemsstaterne i henhold til det foregående direktiv var enige om, at dette skulle være omfattet af begrebet alvorlige lovovertrædelser, og 2) at tage højde for de reviderede fyrrer anbefalinger fra *Financial Action Task Force on Money Laundering* (FATF) ⁽¹⁾, som blev offentliggjort i juni 2003.

2. Generelle bemærkninger

2.1 De forpligtelser, der følger af direktivforslaget, berører især følgende grupper:

- a) virksomheder i de sektorer, som skal overholde direktivets bestemmelser (»den regulerede sektor«);
- b) brugere af de tjenester, som ydes af den regulerede sektor (dvs. dennes kunder og klienter);
- c) personer, der indberetter at have kendskab til eller mistanke om hvidvaskning af penge;
- d) retshåndhævelsesorganerne samt de finansielle efterretningsenheder, som modtager og benytter oplysningerne i indberetninger om hvidvaskning af penge; og
- e) elementer i de kriminelle miljøer — dem, der begår »alvorlige lovovertrædelser« (som defineret i direktivforslagets artikel 3, stk. 7), hvor disse lovovertrædelser resulterer i kriminelle indtægter eller involverer håndtering af kriminelle pengebeløb.

2.2 Direktivforslaget erstatter de eksisterende direktiver, som samtidig ophæves.

⁽¹⁾ FATF er et intergouvernementalt organ, som fastsætter standarder og udvikler og fremmer politikker til bekæmpelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme. Hjemmeside: www.fatf-gafi.org

2.3 De vigtigste ændringer i forhold til det første og andet direktiv er:

- i. Finansiering af terrorvirksomhed medtages udtrykkeligt, og »alvorlige lovovertrædelser« præciseres yderligere.
- ii. Bedre dækning med hensyn til udbydere af tjenester til trusts og selskaber samt af alle, der handler med varer eller leverer tjenester mod betaling i større kontantbeløb.
- iii. Væsentlig større præcisering med hensyn til kundeidentifikationskrav, også når det gælder den egentlige ejer.
- iv. Bestemmelse om beskyttelse af ansatte, der foretager indberetning om hvidvaskning af penge.
- v. Forbud mod at informere en klient om, at der er foretaget indberetning.
- vi. Krav om at anvende EU-standarder i filialer og datterselskaber uden for EU.

2.4 Direktivforslaget åbner mulighed for yderligere samarbejde med lande, som anvender eller vil anvende anbefalingerne fra OECD's *Financial Action Task Force on Money Laundering* (FATF).

2.5 Indarbejdelsen af kravene i det første og andet direktiv i det nye direktiv er også med til at skabe større klarhed.

2.6 Det tredje direktiv følger imidlertid meget tæt i hælene på det andet direktiv, som i sig selv indebar en væsentlig udvidelse af rækkevidden af bestemmelserne mod hvidvaskning af penge og viften af berørte sektorer. Der har kun været en kort periode til at evaluere virkningerne af 2001-direktivet, og udvalget påpeger, at der endnu ikke er blevet foretaget en omfattende undersøgelse af den eksisterende ordnings effektivitet eller proportionalitet, herunder om der er et rimeligt forhold mellem de nationale regeringers og den regulerede sektors indsats.

2.7 EØSU bifalder tiltag, som vil gøre det vanskeligere at hvidvaske penge og finansiere terrorisme. Udvalget er klar over, at personer, som hvidvasker penge, vil forsøge at udnytte svagheder i overvågningen, og at pengene vil blive flyttet til de svageste punkter i kontrolsystemet, hvilket er et argument for at anvende forebyggende foranstaltninger over alt i EU. Medlemsstaterne bør derfor indføre strikse standarder i hele Fællesskabet og arbejde for, at noget tilsvarende sker i andre lande.

2.8 Udtalelsen kommer nærmere ind på specifikke punkter i direktivforslaget.

3. Bemærkninger til de vigtigste konkrete ændringer

3.1 *Terrorisme og alvorlige lovovertrædelser*

3.1.1 EØSU bifalder, at finansiering af terrorvirksomhed medtages i direktivforslaget.

3.1.2 Definitionen af alvorlige lovovertrædelser og hvidvaskning af penge kunne godt være endnu klarere, således at de berørte parter fik en bedre forståelse for de præcise hensigter med direktivet, hvilket igen ville bidrage til at sikre en konsekvent og effektiv implementering af lovgivningen.

3.1.3 Det er vigtigt at skabe klarhed om, hvor indgående kendskab til strafferetten der rent faktisk kræves af personer, som arbejder i den regulerede sektor, og som for langt størstedelens vedkommende har meget lidt eller slet ingen ekspertise på området. Direktivforslagets artikel 3, stk. 7, indeholder en detaljeret definition af »alvorlige lovovertrædelser«, men udvalget anbefaler, at det i definitionen samtidig gøres klart, at når en person i den regulerede sektor overvejer at foretage indberetning om hvidvaskning af penge, kan man kun kræve beslutningen truffet på grundlag af den strafferetlige viden og ekspertise, som en person i den pågældende stilling med rimelighed kan forventes at være i besiddelse af. Ellers ville den regulerede sektor blive pålagt en uforholdsmæssig stor byrde (både med hensyn til uddannelse af personalet og kontrollen med de ansattes handlinger) med den deraf følgende risiko for øgede omkostninger og urimelige komplikationer i forholdet til kunder og klienter. Resultatet kunne også blive unødvendige risici for ansatte i den regulerede sektor.

3.1.4 »Alvorlige lovovertrædelser« (defineret som omfattende »mindst« de i artikel 3, stk. 7, opregnede aktiviteter) er tilsyneladende formuleret som en minimumsstandard. Den hidtidige implementering af de eksisterende direktiver viser, at medlemsstaterne har valgt forskellige tilgange og indført ordninger, som enten omfatter samtlige lovovertrædelser eller, alternativt, kun alvorlige lovovertrædelser.

3.1.5 Man bør overveje at indskrænke medlemsstaternes valgmuligheder på dette område for at fremme en ensartet

anvendelse af lovgivningen om hvidvaskning af penge og dermed skabe lige vilkår for den regulerede sektor over alt i EU. Hvis medlemsstaterne ønsker at gøre mere vidtrækkende brug af direktivforslaget, anbefaler EØSU, at man overvejer en ordning, hvor indberetning kun er obligatorisk for alvorlige lovovertrædelers vedkommende (minimumsstandard), men hvor der er mulighed for, med samme retlige beskyttelse som når det gælder obligatoriske indberetninger, at indgive frivillige indberetninger om andre lovovertrædelser.

3.1.6 En obligatorisk ordning for »alle lovovertrædelser« risikerer — navnlig hvor den er forbundet med indberetningskrav vedrørende tredjelande — at lægge beslag på kostbare ressourcer både i den private sektor og blandt retshåndhævelsesorganerne, uden at det tjener noget brugbart formål. At Storbritannien så sig nødsaget til at indføre et særligt indberetnings-system for sager »af begrænset efterretningsværdi« for at gøre det mindre ressourcerævende for såvel den regulerede sektor som retshåndhævelsesmyndighederne at håndtere sager af ringe eller slet ingen relevans for retshåndhævelsen (eller sager som allerede er indberettet til de relevante myndigheder), illustrerer ganske godt faldgruberne i en obligatorisk ordning for »alle lovovertrædelser«.

3.1.7 Udvalget mener, at den faste, nedre beløbsgrænse, som er fastlagt i artikel 6, litra b) (15 000 EUR), er rimelig, når det tages i betragtning, at denne grænse gælder for en eller flere transaktioner, der ser ud til at være indbyrdes forbundne.

3.1.8 For at gøre teksten mere logisk sammenhængende kunne det også være relevant udtrykkeligt at præcisere, at definitionen af hvidvaskning af penge, fra artikel 1, stk. 1, litra c) i det andet direktiv (gentaget i direktivforslagets artikel 1, stk. 2, litra c), også omfatter besiddelse af indtægter hidrørende fra den kriminelle egen lovovertrædelse, uden at der behøver at være foretaget yderligere transaktioner.

3.1.9 I artikel 2, stk. 1, (3), litra b) opregnes fem kategorier af transaktioner udført af selvstændige inden for de juridiske erhverv, som direktivet skal finde anvendelse på. Udvalget anbefaler, at der tilføjes en sjette kategori: (vi) skatterådgivning.

3.2 *Udbydere af tjenester til trusts og selskaber samt personer, der foretager større kontante transaktioner*

3.2.1 »Udbydere af tjenester til trusts og selskaber« defineres i artikel 3, stk. 9, og »personer, der foretager større kontante transaktioner« defineres i artikel 2, stk. 1, (3), litra f). Udvalget udtrykker tilfredshed med disse mere klare definitioner og navnlig med det faktum, at »tjenesteydelser« er medtaget i artikel 2, stk. 1, (3), litra f). Hvidvaskning af penge kan lige så vel finde sted ved manipulation af større tjenesteydelsestransaktioner mod kontant betaling som ved manipulation af større varetransaktioner mod kontant betaling.

3.3 Kundeidentifikationskrav, herunder krav om identificering af den egentlige ejer

3.3.1 Artiklerne herom skal være klart formuleret og kunne bruges i et risikobaseret system. Håndteringen af disse aspekter af lovgivningen om hvidvaskning af penge tegner sig for en stor del af omkostningerne ved at overholde bestemmelserne og har samtidig direkte konsekvenser for kunder og klienter.

3.3.2 Definition af den egentlige ejer

3.3.2.1 I artikel 3, stk. 8, defineres en egentlig ejer som en fysisk person, der i sidste instans direkte eller indirekte ejer eller kontrollerer mindst 10 % af aktierne eller stemmerettighederne i en juridisk person eller af formuen i en fond, en trust eller et tilsvarende retligt arrangement, eller som udøver tilsvarende indflydelse, f.eks. på ledelsen. Sammenholdt med artikel 7, stk. 1, litra b) og referencen til risikobaserede foranstaltninger i artikel 7, stk. 2, er denne tærskel efter udvalgets mening sat for lavt.

3.3.2.2 Direktivforslaget bør referere til principperne om identifikationskrav og forpligtede medlemsstaterne til enten selv at sørge for vejledning eller at tillade repræsentative erhvervsorganisationer at stå for en sådan vejledning vedrørende et risikobaseret identifikationssystem, der åbner mulighed for identificering af egentlige ejere på flere forskellige niveauer afhængigt af omstændighederne.

3.3.2.3 Der kan være god grund til at operere med strenge krav, men hvis sådanne krav anvendes over én kam uden hensyntagen til risikoen, vil legitime kunder og klienter ofte blive pålagt en ekstra omkostnings- og arbejdsbyrde, lige som forretningshemmeligheden i forbindelse med planlagte transaktioner risikerer at gå fløjten, samtidig med at det kun har ringe, eller slet ingen, indvirkning på ulovlige aktiviteter.

3.3.2.4 Udvalget anbefaler, at undergrænsen for identifikation af ejerskab eller kontrol fastsættes til en andel på 25 % for enkeltpersoner eller en gruppe, der agerer i fællesskab.

3.3.3 Politisk udsatte personer

3.3.3.1 Udvalget mener, at den foreslåede definition af politisk udsatte personer i artikel 3, stk. 10, er for vidtspændende, og anbefaler at indføje ordene »som ikke er EU-borgere« efter »fysiske personer«. Skønt politisk udsatte personer i EU ikke nødvendigvis er immune over for korruptionens fristelser, er de underkastet solid demokratisk kontrol, hvilket gør de skærpede kundeidentifikationskrav i artikel 11, stk. 1, overflødige.

3.3.4 Kundeidentifikationskrav

3.3.4.1 »Kundeidentifikationskrav« er et område, hvor begreberne i direktivforslaget må defineres mere præcist af hensyn til klarheden. Udtryk som »identifikationskrav«, »opmærksomhed« og »kontrol« bliver ikke nødvendigvis fortolket ens i forskellige dele af den regulerede sektor eller i de enkelte medlemsstater og bør derfor defineres mere præcist, så en fælles forståelse bliver mulig.

3.3.4.2 Som det var tilfældet for identificeringen af den egentlige ejer anbefaler udvalget, at direktivforslaget også her forpligter medlemsstaterne til at sørge for en klar risikobaseret vejledning inden for deres egne grænser.

3.3.4.3 I henhold til artikel 6, litra c), skal der gennemføres kundeidentifikationsprocedurer, når der er mistanke om hvidvaskning af penge uden hensyn til eventuelle afvigelser, fritagelser eller tærskler. Dette er muligvis ikke praktisk gennemførligt, idet den eller de mistænkte person(er) risikerer at opdage det, hvis sådanne procedurer iværksættes på baggrund af en mistanke. Bestemmelserne i artikel 6, litra c), bør derfor suppleres med en passus om, at sådanne procedurer kun bør gennemføres, hvis det kan lade sig gøre, uden at de mistænkte får nys derom.

3.3.4.4 Med hensyn til de lempede kundeidentifikationskrav som fastsat i artikel 10, stk. 3, litra c), foreslår udvalget, at man tilføjer følgende kursiverede ord: »pensionsordninger eller lignende, der udbetaler pension til ansatte, og hvor bidragene indbetales gennem fradrag i lønnen og/eller af arbejdsgiveren ...«.

3.3.4.4.1 I henhold til artikel 11, stk. 2, skal det forbydes kreditinstitutter at indgå en korrespondentbankforbindelse med en bank, som tillader, at dens konti anvendes af tomme bank-selskaber. Det kan godt være vanskeligt for et kreditinstitut at opdage, at en korrespondentbank benytter en sådan praksis. Det bør klargøres, at man kun vil forvente, at kreditinstitutter træffer rimelige forsigtighedsforanstaltninger i retning af at vurdere deres korrespondentbankers politik i forhold til tomme bankselskaber.

3.3.4.5 I artikel 11, stk. 1, litra a), er det overflødigt at føje ordet »supplerende« til »dokumentation«; ordet kan følgelig slettes.

3.3.4.6 Artikel 12 hjemler mulighed for, at det overlades til tredjemand at gennemføre kundeidentifikationsprocedurer; samtidig pointeres det dog, at ansvaret for sådanne procedurer i sidste instans påhviler det institut eller den person, der er omfattet af direktivforslaget. Udvalget anbefaler, at man sletter den sidste passus i artikel 12: »Ansvaret påhviler dog i sidste instans det institut eller den person, der overlader det til tredjemand, og som er omfattet af dette direktiv«, og i stedet indfører det princip, som er nævnt i direktivforslagets betragtning nr. 20 på side 11 (om at undgå dobbeltarbejde ved at forlade sig på kundeidentifikationsprocedurer, som er gennemført af en tredjemand, der også er omfattet af direktivet). Medmindre dette tillades — samtidig med at pågældende tredjemands troværdighed er blevet behørigt fastslået — vil dobbeltarbejde ikke blive undgået med denne bestemmelse.

3.3.4.7 Artikel 13, stk. 2, der omhandler indberetning af mistanker, kunne med fordel suppleres med følgende sætning: »Kommissionen undersøger sådanne indberetninger og underretter medlemsstaterne om resultatet heraf.«

3.3.4.8 For ikke at skabe tvivl om artikel 14's forenelighed med visse medlemsstaters lovgivning om beskyttelse af privatlivet bør ordet »omgående« slettes i artikel 14, og tredjemand bør have hjemlet tilladelse til indhente tilsagn fra de personer, om hvilke der videregives oplysninger. Eventuelt kan ordet »omgående« erstattes med »snarest«.

3.4 Oplysningsforbud

3.4.1 Udvalget anbefaler en mere præcis definition af »forbud« i første del af artikel 25. I nogle medlemsstater er det obligatorisk for ansatte i den regulerede sektor at foretage indberetning til såvel FTAF som til bestemte rets- eller lovgivningsinstanser, lige som skønsom udveksling af oplysninger mellem parter, der ikke er involverede i hvidvaskningen af penge, i praksis kan lette bekæmpelsen heraf. For at hjemle mulighed for disse positive former for oplysning bør artiklen ændres, så det udtrykkeligt fremgår, at oplysning kun er forbudt, hvor dette kan advare en mistænkt eller skade en hvidvaskningsundersøgelse.

3.5 Fair konkurrence i relation til tredjelandsvirksomheder

3.5.1 Såvel i betragtning nr. 23 som i artikel 27 lægges der op til, at fællesskabsstandarder anvendes i tredjelande, hvor Fællesskabets kredit- og finansieringsinstitutter driver filialer og datterselskaber, hvor de har aktiemajoriteten, og hvor lovgivningen om hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme anses for mangelfuld.

3.5.2 Udvalget frygter, at dette vil gøre det umuligt for Fællesskabets kredit- og finansieringsinstitutter at drive sådanne filialer og datterselskaber effektivt og konkurrencedygtigt i

lande, hvor lovgivningen om hvidvaskning af penge ikke lever op til standarden i EU. Så selv om der bør tilskyndes til anvendelse af EU- eller tilsvarende standarder, er et ufravigeligt krav herom måske forhastet. I sådanne tilfælde ville det være bedre, om finansieringsinstitutterne informerede de kompetente myndigheder i andre lande for at hjælpe dem med at forbedre deres overvågning i relation til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorvirksomhed.

3.5.3 Det ville være mere passende for EU at styrke anvendelsen af gode og relevante globalt anerkendte standarder ved at erstatte referencen til anvendelsen af EU-krav med en reference til anvendelsen af de fyrrer FATF-anbefalinger. Dermed ville man undgå at give indtryk af, at EU forsøger at håndhæve sine krav med ekstraterritorial virkning, når der findes globale standarder af stort set tilsvarende effektivitet.

3.6 Beskyttelse af de ansatte

3.6.1 Udvalget bifalder de beskyttelsesforanstaltninger, som er fastsat i artikel 24, og opfordrer Kommissionen til at gå endnu videre ved også at medtage en reference til domstolsprocedurer og til politimyndighedernes rolle i forbindelse med varetagelsen af denne beskyttelse. Klare regler om, at kilden til en indberetning om hvidvaskning af penge skal have sin identitet beskyttet, er en forudsætning for, at indberetningssystemerne kan fungere gnidningsløst. Ikke alene de ansatte, men også deres organisationer bør være dækket af artikel 24, som specifikt bør omtale medlemsstaternes pligt til at hemmeligholde indberetningernes identitet i så vid udstrækning deres straffe- og civile lovgivning hjemler mulighed for det. Det bør fastsættes klart i direktivet, at indberetningernes identitet bør være omgærdet af streng fortrolighed, medmindre de pågældende har erklæret sig indforstået med at blive navngivet, eller det er absolut påkrævet af hensyn til en retfærdig rettergang i straffesager.

3.6.2 Artikel 24 bør ændres med henblik på at sikre, at beskyttelsesreglerne også kommer til at omfatte selvstændige erhvervsdrivende og mindre virksomheder.

3.7 Andre bemærkninger

3.7.1 Sektorer, der er omfattet af direktivforslaget

3.7.1.1 Medmindre andet fastsættes, bør alle de krav, der opstilles i direktivforslaget, gælde for samtlige de i artikel 2 omhandlede institutioner og personer. Da den regulerede sektor omfatter et særdeles bredt virksomhedsområde, bør man være opmærksom på, at visse institutioner eller erhverv kun er omfattet af direktivforslaget for en del af deres aktiviteter vedkommende. De har brug for klare anvisninger på, hvordan de skal anvende bestemmelserne på de relevante — og ikke på andre — forretningsområder.

3.7.1.2 Det er uklart, hvorfor direktivforslaget, jf. artikel 2, kun skal være gældende for notarer og andre selvstændige inden for de juridiske erhverv, når de deltager i bestemte transaktioner, mens andre liberale erhverv, hvis udøvere opfylder lige så høje etiske og faglige standarder, har hele deres forretningsområde omfattet. Udvalget er klar over, at visse aktiviteter i nogle medlemsstater er forbeholdt notarer og andre udøvere af juridiske erhverv (normalt i forbindelse med deres rolle som advokater i formelle retsprocedurer), og at man med fuld ret kan sondre mellem udøvere af juridiske erhverv og udøvere af andre liberale erhverv inden for disse områder, således at der kan argumenteres for at holde de førstnævnte uden for direktivets anvendelsesområde. Dog mener udvalget, at de bør være omfattet af direktivet, når de aktiviteter, de er involveret i, ikke er forbeholdt udøvere af juridiske erhverv, og de pågældende tjenesteydelser ville falde ind under direktivet, hvis de blev leveret af en hvilken som helst anden behørigt reguleret liberal erhvervsvirksomhed.

3.7.2 Indberetningspligt

3.7.2.1 I henhold til artikel 17 forpligtes institutter og personer, der er omfattet af direktivforslaget, **omhyggeligt at undersøge** enhver aktivitet, som særlig menes at kunne have tilknytning til hvidvaskning af penge.

3.7.2.2 Dette krav kan tvinge de pågældende institutter og personer til at gennemføre omfattende ekstraprocedurer, lige som der er risiko for, at personer mistænkt for hvidvaskning af penge bliver »varskoet«, når sådanne særlige procedurer sættes i værk.

3.7.2.3 Udvalget mener ikke, at det bør være den regulerede sektors opgave at fortage **undersøgelser**, sådan som artikel 17 tilsyneladende lægger op til; den skal derimod være på vagt over for mistænkelige omstændigheder i forbindelse med **informationer**, der indgår som led i den løbende forretningsvirksomhed, og indberette sådanne oplysninger til de retshåndhævende myndigheder, der så kan foretage en undersøgelse.

3.7.3 Medlemsstaternes mulighed for at vedtage strengere bestemmelser

3.7.3.1 I henhold til artikel 4 kan medlemsstaterne vedtage eller opretholde strengere bestemmelser end dem, der er fastsat i direktivforslaget.

3.7.3.2 Hvis der er afgørende forskelle på, hvor strenge bestemmelserne er i de enkelte medlemsstater, kan det gå ud over det indre markedes virkemåde og forvride konkurrencen, lige som det kan tilskynde kriminelle til at forlægge deres hvidvaskning af penge til medlemsstater, hvor bestemmelserne er mere lempelige.

3.7.3.3 Udvalget anbefaler, at lokale forskelle begrænses til områder, hvor sådanne forskelle — såfremt de pålægges obligatorisk af medlemsstaterne og ikke valgfrit — er nødvendige for at afspejle specifikke lokale forhold.

3.7.4 Bemærkninger til de enkelte artikler

3.7.4.1 Udvalget bifalder, at medlemsstaterne pålægges at sikre feedback (artikel 31, stk. 3), og anbefaler, at dette udtrykkeligt henlægges under den finansielle efterretningsenheds ansvarsområde. Feedback er nyttigt, fordi det fremmer en bedre og mere effektiv fremtidig overholdelse af lovgivningen.

3.7.4.2 Artikel 19, stk. 1, litra b) forpligter de institutter og personer, der er omfattet af direktivforslaget, til at give den finansielle efterretningsenhed alle nødvendige supplerende oplysninger i overensstemmelse med den gældende lovgivning. Udvalget skal påpege, at begrebet »alle nødvendige supplerende oplysninger« ud fra et retshåndhævelsessynspunkt kan fortolkes meget vidt, og at den regulerede sektor måske ikke vil være i stand til at opfylde et sådant krav. Udtrykket »alle nødvendige« anbefales derfor erstattet med en formulering, som gør det muligt for medlemsstaterne at aftale med deres regulerede sektorer, hvilke supplerende oplysninger der kan kræves fremlagt, uden at dette medfører overflødige byrder, samtidig med at det sikres, at den finansielle efterretningsenhed ikke kan stille yderligere krav.

3.7.4.3 Det bør fastsættes i artikel 20, stk. 2, at mistanker, som opstår i forbindelse med juridisk rådgivning (ved notarer, selvstændige inden for de juridiske erhverv, revisorer, eksterne regnskabskyndige og skatterådgivere), bør være undtaget fra indberetningspligten. I sin nuværende, mere restriktive formulering lægger artiklen op til, at undtagelsen kun gælder rådgivning i forbindelse med vurderingen af klientens retsstilling forud for en retssag. Dette ville indebære en urimelig begrænsning af klienters grundfæstede ret til fortrolig juridisk rådgivning.

3.7.4.4 Bestemmelsen i artikel 23 om, at meddelelse af oplysninger i henhold til direktivforslaget ikke kan betragtes som brud på en eventuel tavshedspligt, savner en tilføjelse om, at indberetteren kun omfattes af denne beskyttelse, hvis vedkommende har givet sine oplysninger i god tro. Denne regel blev fastsat i det andet direktiv og bør også medtages her for at understrege, at den regulerede sektor kun skal kunne drage fordel af den nødvendigvis vidtrækkende beskyttelse, hvis den optræder ansvarligt og i god tro. I modsat fald risikerer man at forvride princippet om, at alle er lige for loven, og at alle har lige adgang til domstolene.

4. Konklusioner

4.1 Selv om EØSU bifalder den dobbelte målsætning om dels at sikre generel anvendelse i EU af globale standarder som fastsat i de fyrrer FATF-anbefalinger, dels helt klart at medtage finansiering af terrorvirksomhed, beklager udvalget, at dette tredje direktiv om hvidvaskning af penge er blevet udarbejdet, før der har været lejlighed til at foretage en tilbunds gående evaluering af det andet direktiv, som blev vedtaget i 2001. At fremlægge et tredje direktiv så hurtigt efter det andet direktiv, uden at man har haft synderlig lang tid til at overveje, hvilke erfaringer man må drage efter anvendelsen af dette, kan vise sig noget forhastet.

4.1.1 Hvis et tredje direktiv skal være berettiget på nuværende tidspunkt, er det afgørende, at man også benytter lejligheden til yderligere at forbedre det andet direktiv og gennemførelsen heraf. Udvalget noterer sig navnlig med tilfredshed nogle af de bestemmelser, som er blevet medtaget med det formål:

- at fjerne visse urimeligt byrdefulde bestemmelser i det andet direktiv, hvor de stillede krav ikke resulterer i tilsvarende fordele med hensyn til retshåndhævelse og bekæmpelse af kriminalitet,
- at skabe større ensartethed i krav og praksis i forbindelse med indsatsen mod hvidvaskning af penge såvel i EU (både mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem forskellige dele af den regulerede sektor eller andre sektorer, som er sårbare over for hvidvaskning af penge) som i forholdet mellem EU og tredjelande (dette må nødvendigvis indebære en begrænsning af medlemsstaternes egne skønsmæssige valgmuligheder i henhold til direktivet), og
- at indføre en klarere beskyttelse af de ansatte i indberettende institutioner.

4.2 Forslagene i denne udtalelse tilsigter at forbedre direktivet på en måde, som kan bidrage til opfyldelsen af disse to forskellige, men ikke indbyrdes uforenelige målsætninger. Eventuelle andre ændringer, som måtte blive foretaget under de afsluttende forhandlinger om direktivet, bør tage højde for disse overordnede principper.

4.3 I betragtning af, at det andet direktiv kun lige er trådt i kraft i mange medlemsstater, bør der gives en relativt lang tidsfrist til gennemførelsen af det tredje direktiv.

4.4 Efterhånden som der indhøstes erfaringer med forvaltningen af direktiverne om forebyggelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, vil EU sandsynligvis med fordel kunne overveje visse sammenhænge og politiske synergier med andre aspekter af kriminel adfærd og forebyggelsen heraf. Udvalget har noteret sig forslag vedrørende:

- sammenligning af direktivforslaget og Europa-Rådets arbejde på det strafferetlige område;
- klarhed om ordningerne vedrørende konfiskering af kriminelle midler;
- yderligere bistand til tredjelande i forbindelse med problemer omkring organiseret kriminalitet;
- særligt sårbare områder som f.eks. grænseoverskridende skatteunddragelse.

4.5 EØSU bifalder videreudviklingen af regler, som skal hindre hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, som et symbol på EU's indsats for at sikre høje standarder for såvel privat som offentlig redelighed og adfærd. Direktiv udgør både et konkret skridt i forvaltningen af finansielle anliggender og et middel til styrkelse af Den Europæiske Union.

Bruxelles, den 11. maj 2005

Anne-Marie SIGMUND

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg